DLA PROWADZĄCEGO

INSTRUKCJA

PARA DZIEŁ, JEDNO PYTANIE

CEL

Porównanie dwóch dzieł i sformułowanie jednego pytania badawczego. Rozwijanie uważnej obserwacji, języka opisu, rozumienia relacji forma–materiał–funkcja oraz argumentowania bez nieuprawnionych stwierdzeń.

DOBÓR PARY

Można zestawić dwie fotografie architektury, dwa reliefy, dwa kadry filmowe, dwa przedmioty użytkowe lub dzieła w różnych mediach. Dobrze, gdy para ma porównywalną cechę (funkcja, temat, forma), lecz różni się co najmniej jednym istotnym aspektem.

PRZEBIEG • 45–60 MIN

Wprowadzenie i dobór pary: 5–10 min. Obserwacja i porównanie: 10–15 min. Formułowanie pytania: 5–10 min. Opracowanie odpowiedzi lub hipotez: 10–15 min. Wspólne omówienie: 5–10 min.

WARIANT DLA DZIECI

Najpierw szukajcie podobieństw i różnic. Pomóż sformułować pytanie otwarte, które pasuje do obu dzieł. Dziecko uzasadnia odpowiedź choć jednym widocznym szczegółem. Można zastąpić część zapisu rysunkiem.

WARIANT DLA MŁODZIEŻY

Uczestnik tworzy jedną wspólną kwestię badawczą, dwie konkurencyjne hipotezy i krótką notatkę analityczną. Powinien oddzielić obserwacje od przypuszczeń i wskazać źródło potrzebne do weryfikacji.

DOBRE PYTANIE

Pytanie nie powinno zawierać gotowej odpowiedzi ani zakładać nieznanych faktów. Przykłady: „Jak zmienia się funkcja podobnej formy w dwóch obiektach?”; „Jak materiał wpływa na odbiór pracy?”; „Jak twórcy budują rytm?”

DOSTĘPNOŚĆ I OCENA

Zapewnij wyraźne reprodukcje, opis słowny i możliwość odpowiedzi ustnej lub pracy w parach. Oceniaj porównanie oparte na obserwacjach, sensowność pytania, argumenty i zaznaczanie niepewności, nie zgodność z jedną interpretacją.

PRAWA I KONTEKST

Korzystaj z reprodukcji legalnie udostępnionych do zajęć i podawaj źródła. Nie przypisuj konkretnych obiektów, twórców ani historii lokalnej bez sprawdzenia. Nie fotografuj ani nie publikuj prac i wizerunku uczniów bez spełnienia właściwych zasad i zgód.

DZIECI

KARTA PRACY

PARA DZIEŁ, JEDNO PYTANIE

Imię / grupa: ..... Data: .....

ZADANIE

Przyjrzyj się dwóm dziełom. Spróbuj znaleźć cechy wspólne i różnice. Następnie zadaj jedno pytanie, które pasuje do obu.

1 WYBIERZ DWA DZIEŁA

Pracuj na dwóch zdjęciach, kadrach, obiektach lub pracach plastycznych. Nie muszą pochodzić z tego samego czasu.

DZIEŁO A

Nazwa / opis:

Źródło / miejsce:

DZIEŁO B

Nazwa / opis:

Źródło / miejsce:

2 PORÓWNAJ

Co jest podobne?

Co jest różne?

3 JEDNO PYTANIE DO OBU DZIEŁ

Np. „Jak twórcy pokazują ruch?” lub „Jak używają koloru?”. Zapisz własne pytanie.

DZIECI

WNIOSKI

PARA DZIEŁ, JEDNO PYTANIE

PAMIĘTAJ
Opisujemy to, co naprawdę widzimy. Własny pomysł na znaczenie dzieła jest interpretacją, nie pewnym faktem.

4 ODPOWIEDZ NA SWOJE PYTANIE

W jaki sposób każde z dzieł może odpowiedzieć na Twoje pytanie?

5 POKAŻ DOWÓD

Wskaż po jednym szczególe z dzieła A i B, który pomaga uzasadnić Twoją odpowiedź.

6 NARYSUJ PORÓWNANIE

Narysuj dwa detale obok siebie albo zaznacz, czym się różnią.

PODSUMOWANIE
Dokończ zdanie: „Te dwa dzieła są podobne / różne, ponieważ...”. Porozmawiaj o tym z drugą osobą.

MŁODZIEŻ

KARTA ANALITYCZNA

PARA DZIEŁ, JEDNO PYTANIE

Autor notatki / grupa: ..... Data: .....

CEL

Wybierz parę obiektów, ustal wspólną płaszczyznę porównania i sformułuj jedno pytanie badawcze. Nie dopisuj autorstwa ani datowania bez źródła.

1 WYBIERZ DWA DZIEŁA

Pracuj na dwóch zdjęciach, kadrach, obiektach lub pracach plastycznych. Nie muszą pochodzić z tego samego czasu.

DZIEŁO A

Nazwa / opis:

Źródło / miejsce:

DZIEŁO B

Nazwa / opis:

Źródło / miejsce:

2 PORÓWNAJ

Dwie porównywalne cechy

Najważniejsza różnica w formie lub funkcji

3 JEDNO PYTANIE BADAWCZE

Sformułuj pytanie możliwe do rozważenia na podstawie obu dzieł, np. o formę, medium, funkcję lub kontekst.

MŁODZIEŻ

HIPOTEZY I WNIOSKI

PARA DZIEŁ, JEDNO PYTANIE

METODA
Hipoteza to możliwa odpowiedź na pytanie. Powinna być sprawdzalna w świetle obserwacji lub źródeł, a nie podana jako pewnik.

4 HIPOTEZA A

Pierwsza możliwa odpowiedź na wspólne pytanie i jeden dowód widoczny w dziele.

5 HIPOTEZA B

Druga, odmienna możliwa odpowiedź i jeden argument za jej rozważeniem.

6 KRÓTKA NOTATKA ANALITYCZNA

Porównaj dwa obiekty. Co wynika z ich formy, materiału, medium lub funkcji? Co pozostaje niepewne?

7 CO TRZEBA SPRAWDZIĆ?

Podaj jedno źródło (np. karta obiektu, archiwum, katalog), które pomoże zweryfikować hipotezy.

PRACA W PARZE
Przedstaw hipotezy drugiej osobie. Zapytaj, które szczegóły wspierają wnioski i czy dane pozwalają na inną interpretację.